

KROK ZA KROKEM

11. 12. 2017 – 31. 1. 2018

Obecné informace k úkolu

Z dlouholetých průzkumů vyplynulo, že každá druhá domácnost má doma nějaké nefunkční elektrozařízení, které by se dalo využít k recyklaci.

Vysloužilé elektro ale bohužel stále zbytečně končí ve směsném komunálním odpadu – v popelnici či kontejneru – a v tom nejhorším případě pohozené někde v přírodě.

Mnohým z nás se totiž nechce se starým fénem, elektrickou hračkou, přetrženou šňůrou od nabíječky, s nefungující klávesnicí nebo vybitou baterií apod. někam daleko do sběrného dvora. Lidé třídí odpad, když je to pro ně snadné.

Právě proto jsou po celé republice rozmisťovány červené kontejnery. Jejich provozovatelem je společnost ASEKOL, která se stará o bezplatný sběr, zpracování, využití a odstranění elektroodpadu.

V celé ČR je stacionárních červených kontejnerů v současnosti již 3 299 a další budou přibývat.

Kde je nejbližší sběrná nádoba jednoduše zjistíte na www.cervenekontejnery.cz. Zadáte si zde potřebné údaje (město, ulice, PSČ, nastavíte si hledanou vzdálenost) a zobrazí se vám nejbližší umístění.

Do červených kontejnerů patří baterie a drobná elektrozařízení z domácností i kanceláří jako jsou např. kalkulačky, rádia, drobné počítačové vybavení, mp3, telefony, nabíječky, el. šňůry, fény, varné konvice, žehličky, holicí strojky, elektronické hračky a podobně.

Do těchto kontejnerů nedáváme televizory, počítačové monitory, zářivky, úsporné žárovky ani tonery, CD, videokazety. To vše patří na sběrná místa na sběrných dvorech obcí, nebo do prodejen, kde se prodávají nové elektrospotřebiče. Ve sběrných dvorech je možné odevzdat i další odpady z domácnosti, proto je velmi praktické vědět, kde se v blízkosti nacházejí.

Úkol „**Krok za krokem**“ by měl nasměrovat děti/žáky/studenty k povědomí o tom, kam s věcmi, když se stanou nefunkčními nebo nepotřebnými a mohou díky recyklaci ještě dále sloužit k novým účelům.

Jde ale také o to zamyslet se, jak by mohla společnost předcházet vzniku odpadů – tedy co a jak můžeme každý z nás udělat pro to, abychom odpady tvořili co nejméně. Snahou by mělo být:

- věci, které jsou nepotřebné, ihned nevyhazovat, ale snažit se najít pro ně náhradní využití, prodat je či darovat,
- porouchané věci opravovat,
- třídít odpady v domácnosti, odevzdávat je na sběrná místa a tím umožnit jejich recyklaci,
- co není možné recyklovat, mělo by být energeticky využito, tedy odborně – průmyslově vyrobit energii (ve spalovnách),
- na skládku ukládat pouze odpad, který již nelze nijak dále zpracovat a využít.

Problematiku začleňování tématu předcházení vzniku odpadů (PVO) do vzdělávacích aktivit na různých stupních škol najdete podrobně rozpracovanou v naší EKOABECEDĚ s podtitulem „Umíme žít bez odpadů?“ Dále také v metodické příručce na www.recyklohrani.cz/cs/ekoabeceda/. Metodický

materiál, který je také dostupný na webu recyklohrani.cz a z něhož EKOABECEDA vychází, vznikl na základě zadání MŽP, v roce 2016 ho pod dohledem Technologické agentury České republiky (TAČR) vypracovala společnost Green Solution, s.r.o.

Metodické pokyny

Hlavní cíle úkolu „Krok za krokem“:

- Poukázat na možnost odevzdat drobné elektro a baterie k recyklaci prostřednictvím speciálních sběrných červených kontejnerů společnosti ASEKOL (www.cervenekontejnery.cz)
- Zjistit, kde přesně se v místě (obci, městě, v nejbližším okolí) nachází červený stacionární kontejner/y na sběr drobného elektrického odpadu a baterií.
- Zjistit, kde se v místě (obci, městě, v nejbližším okolí) nacházejí další místa pro odložení nepotřebných věcí z domácnosti a o jaké druhy míst se jedná (sběrné dvory, prodejny, separační stání).
- Ukázat, nabídnout dětem/žákům/studentům argumenty, proč je potřebné změnit návyky, aby se dosáhlo snížení tvorby odpadů, a jakým způsobem je to možné.
- Upozornit na výhody recyklace – možnost šetření přírodních zdrojů, nové výrobky ze starých věcí atd.

MŠ, nižší stupně ZŠ

- S pomocí motivačního příběhu (MŠ a I. ZŠ) připomenout správné zacházení s elektrospotřebiči ve fázi užití a následně při vyřazení.
- Upevnit znalosti o třídění odpadů – povědomí, pro jaký druh odpadu se používají určité barvy kontejnerů. Co znamenají symboly na výrobcích – přeškrtnutá popelnice, panáček s košem, trojúhelník s šipkami, nálepky na popelnicích aj.
- Vysvětlení, proč je nutné předcházet vzniku odpadu a jak se dá předcházet vzniku odpadu.

Vyšší stupně ZŠ, SŠ

- Zdůraznit, proč je důležité nepodceňovat třídění odpadu a následnou recyklaci.
- Připomenout, že je stále více možností, jak a kde se dá snadno třídít a umožnit tak recyklaci odpadu (kontejnery, prodejny, sběrné dvory)
- Zamyšlení, co vše se dá z recyklátu vyrobit – co z recyklátu běžně používáme, aniž bychom to tušili

Podrobné pokyny jsou uvedeny v zadání u úkolu podle jednotlivých stupňů škol

Učitel se ptá, povídá si a diskutuje s žáky/děťmi/studenty o tom, co to jsou elektrozařízení a elektrospotřebiče – úměrně věku a rozumovým schopnostem účastníků.

Diskuse o tom (příklady toho) co se z recyklátu dá vyrobit – úměrně věku.

Zadejte žákům/studentům vyšších věkových ročníků za úkol vyhledat na internetu konkrétní příklady, k čemu se recyklát používá, co se z něj vyrábí (např. oblečení...)

Hlavním tématem debaty je zacházení s vysloužilými drobnými elektrospotřebiči i bateriemi:

- zdůraznit, proč nevyhazovat elektropřístroje do běžných popelnic a kontejnerů,
- upozornění, že staré spotřebiče v sobě mají jak nebezpečné, tak i využitelné materiály,
- tříděním a recyklací je možné chránit životní prostředí před kontaminací nebezpečnými látkami,
- možnost jejich sběru a recyklace prostřednictvím červených kontejnerů (kromě odvozu do sběrného dvora či odevzdání v prodejně při nákupu nového).
- možnost využití získaných druhotných surovin z elektroodpadu ke zhotovení nových věcí.

Forma práce

- Práce ve skupinkách,
- diskuse na dané téma,
- práce s mapami, resp. s mapou obce (města, místa, regionu) a s vyhledávačem červených kontejnerů společnosti ASEKO,
- pohyb a práce v terénu – návštěva sběrného dvora a dalších sběrných míst, hledání červených kontejnerů, orientace v okolí (zeměpis, geografie),
- výtvarné techniky – tvorba 2D nebo 3D mapy s vyznačením sběrného dvora, dalších sběrných míst a červených kontejnerů.

Výstup úkolu

- Pro menší děti: pracovní listy (MŠ – podle scénáře EKOABECEDY „Umíme žít bez odpadů“),
- pro I. stupeň ZŠ pracovní list, který je přílohou zadání úkolu.
Bonusový úkol – vytvoření jednoduché mapy s vyznačením sběrných kontejnerů v okolí.
- Pro starší ročníky: 2D nebo 3D mapa obce, města – okolí školy (rozsah dle uvážení pedagoga a schopností žáků).
Bonusový úkol – fotoreportáž z tvorby mapy.

Zdroje k použití:

www.recyklohrani.cz/cs/ekoabeceda/; www.asekol.cz, www.cervenekontejnery.cz,
www.elektrowin.cz, www.ecobat.cz

POZOR – SOUTĚŽ!

Fotoreportáže budou zařazeny do soutěže a vítězná škola z každého kraje obdrží na svůj účet u Recyklohraní **500 bodů**.

Souhlas: vypracováním a zasláním tohoto úkolu škola vyjadřuje svůj souhlas se zveřejněním dodaných údajů, materiálů a fotografií na webových stránkách a facebookovém profilu pro účely programu Recyklohraní aneb Uklidme si svět a dalších partnerů tohoto projektu.

Bezpečnostní upozornění: při práci na úkolech dodržujte obvyklé bezpečnostní postupy, aby nedošlo k ohrožení a poškození zdraví či majetku.

Zadání úkolu – I. stupeň ZŠ (1. a 2. třída dle uvážení pedagoga)

Diskuse:

Povídejte si s dětmi/žáky o tom, co je odpad: jak vzniká, jaké jsou druhy odpadu, jak se sbírá, jak se zpracuje a kde končí – co z něj může být.

Vysvětlete dětem/žákům, co je elektrospotřebič, co se v něm ukrývá za materiály, které se dají znovu využít a proč se nemá vyhazovat do obyčejné popelnice.

Připomeňte všechny sběrné kontejnery pro třídění konkrétních druhů odpadu s důrazem na sběr a recyklaci drobných elektrozařízení a existenci červených kontejnerů. Zamyslete se, jak předcházet vzniku odpadu – co každý z nás může udělat, aby odpady nevznikaly, anebo jich bylo co nejméně.

Na podporu diskuse lze libovolně využít materiály a scénáře EKOABECEDA aneb „Umíme žít bez odpadů?“ volně ke stažení na www.recyklohrani.cz/cs/ekoabeceda/.

Práce v terénu:

Vydejte se na procházku, při které hledejte, kde ve vašem okolí je sběrný dvůr, sběrná místa a sběrné kontejnery, konkrétní červený kontejner nebo kde (na jakém místě) je možné odevzdat vysloužilý elektrospotřebič a zjištěné údaje zaznamenejte do pracovního listu (počet, druhy, umístění atd.) a udělejte na místě společnou fotografii.

Můžete využít vyhledávač červených kontejnerů společnosti ASEKOL www.cervenekontejnery.cz

Připravili jsme pro vás několik tipů, jak pořídit zajímavou fotografii nejen pro Recyklohraní, ale také například pro webové stránky vaší školy či třídy anebo jen tak pro radost z krásné fotky (viz příloha Jak lépe fotit)

Bonusový úkol (nepovinný):

Dle vlastního uvážení a schopností účastníků vytvořte, nakreslete či jinak kreativně zpracujte 2D, 3D mapu svého okolí s vyznačením nalezených sběrných míst a kontejnerů

Zařazení do výuky

Společenská výchova, prvouka, přírodověda, vlastivěda, výtvarné činnosti

Pomůcky

Psací a výtvarné potřeby, pracovní list, mapa obce k vyznačení nalezených sběrných míst, kontejnerů

Výstup výsledků

- Vyplněný pracovní list se zjištěnými informacemi o sběrném dvoru, sběrných místech a červených kontejnerech v okolí
- Společné foto u nalezeného sběrného dvoru, místa či kontejneru

Hodnocení

Každá škola, která zašle soubory uvedené v zadání, získá:

za zaslání pracovního listu s fotem **250 bodů**

bonusové body:

za vytvoření „obyčejné“ mapy 2D (plošná, papírová, tištěná, fotomapa) **150 bodů**

za vytvoření kreativní 3D mapy (plastická, prostorový model) **250 bodů**

Pokyny k předání úkolu

Každá škola zasílá výstupy dle zadání pro jednotlivé stupně škol.

Řešení se zasílá pouze prostřednictvím www.recyklohrani.cz.

Postup odesílání přes webové stránky

- Přihlaste se do svého uživatelského účtu.
- Klikněte na „Přehled úkolů“.
- U aktivního úkolu vpravo najdete odkaz „Odeslat úkol“. Klikněte na tento odkaz.
- Otevřou se vám informace o úkolu pro jednotlivé stupně škol vč. možnosti odeslání odpovědi.
- Vložte požadované soubory a stiskněte „Odeslat“.

V případě potřeby úpravy znění vaší již odevzdané (zaslané) odpovědi či případné potřeby přidání/smazání některých souborů, je možnost úkol editovat až do termínu uzávěrky úkolu po kliknutí na „Editace řešení úkolu“.

NE NECHÁVEJTE ODEVZDÁNÍ ÚKOLU NA POSLEDNÍ MOŽNÝ TERMÍN. NA ODEVZDÁNÍ PO TERMÍNU, A TO ANI CHYBOU SYSTÉMU, NEBUDE BRÁN ZŘETEL!

Budeme rádi, připojíte-li zpětnou vazbu k Recyklohraní – připomínky, náměty pro další úkoly či jiné cenné zkušenosti. Své názory nám Vy i Vaši žáci může sdělit taktéž na facebookovém profilu [www.facebook.com\(Recyklohraní\)](http://www.facebook.com/Recyklohrani).

POZOR! Prosíme, nezasílejte nám vypracované úkoly e-mailem ani poštou.

Takto zaslání úlohy nebudou vyhodnoceny. Děkujeme za pochopení

Termín odevzdání a vyhotovení úkolu

Své práce zasílejte nejpozději do 31. 1. 2018 včetně. Práce budou vyhodnoceny a body připsány do 16. 2. 2018.

V případě dotazů nás prosím neváhejte kontaktovat na e-mailové adrese [info@recyklohrani](mailto:info@recyklohrani.cz) nebo na telefonní lince Recyklohraní 739 280 887 (po-pá 7.30-10.30,13-14.00).

Souhlas

Vypracováním a zasláním tohoto úkolu škola vyjadřuje svůj souhlas se zveřejněním dodaných údajů, materiálů a fotografií na webových stránkách a facebookovém profilu pro účely programu Recyklohraní aneb Uklidme si svět a dalších partnerů tohoto projektu.

Příloha 1

PRACOVNÍ LIST k úkolu „KROK ZA KROKEM“

Hledáme místo, kam odložit nefunkční elektrozařízení – sběrný dvůr, sběrné místo, červený kontejner

Název školy:	
Třída:	
Město:	
Kraj:	
Počet účastníků:	

Sběrný dvůr (Název, ulice, otevírací doba) Sběrné dvory jsou stabilní sběrná místa zpětného odběru, kde může každý odevzdat vysloužilé elektrospotřebiče bezplatně

Sběrná místa (Místa, kde lze bezplatně odevzdat elektroodpad či baterie-např. u prodejců při nákupu nového zařízení, doplňková sběrná místa - kontejnery umístěné na veřejných prostranstvích, ve veřejných budovách aj.)

Červené kontejnery ASEKOL pro odložení elektrozařzení a baterií

Jiná zjištění – postřehy, zajímavosti, náměty atd.

Příloha 2

JAK SPRÁVNĚ FOTIT (NEJEN) RECYKLOHRANÍ aneb Uklidme si svět pro účely sociálních sítí

- VÍCE JE PROSTĚ VÍCE**
Vždy vyfoťte víc fotek, ať je z čeho vybírat. Vaše paměťová karta to zvládne 😊
- MĚJTE PRO STRACH UDĚLÁNO**
Nebojte se požádat o pózu znovu, donutit děti k úsměvu, ke grimase nebo lumpárně. Nebojte se zmáčknout spoušť několikrát. Podpoříte tím bod č. 1
- CHCE TO JINÝ ÚHEL POHLEDU**
Občas je třeba vylézt na židli, abyste získali nadhled. Nebo si naopak ke kompozici lehnout. Případně jen správně naklopit mobil/objektiv. Nejste stativ, tak si pro dobrý obrázek ukročte, sedněte na zem, stoupněte na schod, a hlavně dodržujte bod č. 1 i č. 2. Výsledky budou úžasné.
- CHCE TO DYNAMIKU**
Doby, kdy se člověk při focení nemohl ani pohnout jsou dávno pryč. Dnešní technika zvládne i trochu pohybu. Jsme na dynamiku ve fotografii zvyklí. Pohyb pastelky, podávání nůžek, rozesmáté děti, máchající ruce, to vše dodává obrazu dynamiku a život. Navíc když toho vyfoťte víc, tak...ale to už víte z bodu 1.
- VYPRÁVĚJTE PŘÍBĚH**
Není třeba zachytit vše. Někdy stačí jen výřez, který vám skvěle odvypráví vše, co se před stisknutím spouště dělo. Sociální média jedou na pocitech.
- OBLIČEJ NENÍ POTŘEBA**
Celkem často se stává, že není možné (především u dětí) fotit obličej. To ale přece není žádný problém. Omezte se na ruce a nohy. Uvidíte, že se fotky podaří a budou mít náboj.
- FOŤTE MAKRO**
Ďábel se skrývá v detailu. A tak se nebojte (viz bod č.2) a přiblížte se. Výsledek vás překvapí.
- NĚCO SE VÁM NELÍBÍ? TAK TO ZMĚŇTE**
Především v případě předmětů je třeba si uvědomit, že... JE MOŽNÉ S NIMI HÝBAT! Proto se nebojte (bod č. 2) a klidně si utvořte kompozici jen sami pro sebe, tak jak vám to vyhovuje.
- KONTROLA A NASTAVENÍ**
Nastavíte si předměty, přemluvíte děti k úsměvu, několikrát vyfoťte a máte hotovo? Nemáte! Nesmíte zapomínat na kontrolu. Kinofilmu odzvonilo, a proto si jednotlivé obrázky rychle překontrolujte, především jestli nemají děti zavřené oči, nevyčuhuje jim sloup z hlavy, nebo nejsou kvůli protisvětlu vidět. Pokud je vše v pořádku, mají (konečně) rozchod. Pokud ne, bod č. 1 a 2. a body následující...jsou více než aktuální.
Stejně tak nezapomeňte překontrolovat nastavení fotoaparátu nebo mobilu, kterým fotíte. I tam je možné měnit velikost snímku, nebojte se nastavit větší kvalitu Fotky přece můžete po zaslání smazat, aby vám nezabíraly místo na kartě.
- BUĎTE KREATIVNÍ!**
Je to (jen) Recyklohraní. Tak si vymýšlejte, zkoušejte a taky opakujte to, co již jednou fungovalo, nebo funguje obecně. Když dodržíte alespoň bod.1, tak se určitě jedna fotka povede na jedničku s hvězdičkou.

Materiál JAK SPRÁVNĚ FOTIT (NEJEN) RECYKLOHRANÍ aneb Uklidme si svět pro účely sociálních sítí je určen pouze pro užití v rámci projektu Recyklohraní aneb uklidme si svět. Jakékoli jiné kopírování, šíření nebo využívání obsahu bez předchozího písemného souhlasu společnosti ASEKOL není dovoleno. Publikování nebo další šíření obsahu tohoto návodu je bez písemného souhlasu společnosti ASEKOL zakázáno.

Tento materiál „Jak fotit pro Recyklohraní“ je ke stažení na www.recyklohrani.cz

Motivační příběh – I. st. ZŠ

„Dobrý den, je doma Katka?“ zdraví Honza ve dveřích.

„Ahoj, je, pojď dál, uklízí si pokoj. Budeme se stěhovat, tak třídí věci, které už nechce.“ vítá ho Katčina maminka.

„No a já dělám to samé v celém bytě, už mám hromadu věcí na vyhození. Čekáme teď na tátu, aby to odvezl někam do kontejneru, mávla rukou směrem k velké krabici.

Ze změti šňůr vyčuhovala stolní lampička, Honza tam zahlédl i malé rádio a nahoře ležela i pěkná varná konvice.

Ozval se zvonek. Ve dveřích stála babička s dědou.

„Tak jsme se přišli zeptat, jestli nepotřebujete pomoci s tím vyklízením a balením...“

„No, už to mám skoro hotovo,“ říká maminka, „je toho na vyhození plná bedna. Až přijede táta, můžete nám pomoci odnést to do auta a do kontejneru.“

„Hm, tohle vyhazuješ taky, copak to už nefunguje?“ nahlédl děda do krabice a vzal do ruky varnou konvici.

„Funguje, ale nehodí se mi barevně do nové kuchyně, koupím si pak novou,“ říká maminka.

„A co to rádio?“ přehrabuje se děda v hromadě „Rádio – no to už u nás dnes nikdo neposlouchá, buď hraje televize, nebo si Katka s tátou pouští hudbu z mobilu...“

„Hele, tady je dokonce holicí strojek a fén na vlasy ...“ pokračuje děda v prohlídce.

„No...dostala jsem přece od vás nový k narozeninám, tak ten starý jen zabírá místo v koupelně...“ hájila se maminka.

„Holka, holka – taková škoda všeho,“ ozvala se praktická babička.

„Mamiii, dyť jsou to už staré krámy, které nikdo nepotřebuje...“

„No, počkej, počkej, nejsou to žádné staré krámy, jsou pořád funkční, to že se vám už nehodí, nebo nelíbí, přece neznamená, že by se měly vyhodit někam do popelnice,“ hlasitě nesouhlasí babička.

Katka s Honzou zaslechli vzrušenou debatu a vykoukli z pokoje.

„No a co by s se s tím asi tak dalo podle tebe dělat, babi?“ ptá se Katka.

„A navíc se takové věci ani do popelnice nemají dávat, říkali nám to ve škole,“ rozumuje Honza. „Jsou na to takové zvláštní červené kontejnery!“

„Copak vás nenapadlo, že se ty jakože podle vás staré krámy ještě daly využít? Že by se někomu mohly ještě hodit?“ kroutí babi hlavou.

„A komu?“ ptá se Honza.

„No zrovna včera mi náhodou sousedka paní Smutná říkala, že ji zlobí varná konvice a musí si pořídit novou, ale že teď hned na ni nemá peníze, protože si musí koupit nějaké léky a krmivo pro svoji kočičku, tak že si musí počkat a našetřit...“

„Jé, hele – a to rádio se bude hodit Tondovi do dílny, pořád si stěžuje, že je tam sám a má tam strašné ticho,“ zamyslel se děda.

Do toho zarachotil klíč v zámku.

„Co je to tu za sešlost?“ diví se tatínek. „Pojďte honem nosit ty krabice do auta, ať je můžu odvézt.“

„Tak to asi tak rychle nepůjde – budeme ještě třídít a recyklovat,“ zhodnotila situaci maminka.

„Najdeme ten červený kontejner, odvezeme do něj jen věci rozbité a poptáme se někde, jestli někdo něco z toho fungujícího nepotřebuje...“

